

Remissvar Bygghusetindustrierna – Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning

Bygghusetindustrierna tackar för möjligheten att inkomma med kommentarer på remiss Boverkets *Förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader; med konsekvensutredning*. Framtagandet av de nya förenklade byggreglerna innebär en stor förändring för sektorn i och med att regelverket i huvudsak utformas som funktionskrav. Detta ger samhällsbyggnadssektorn utökade möjligheter och större ansvar för att utveckla byggandet. Samtidigt läggs ett stort ansvar på sektorn att utarbeta branschstandarder som omhändertar funktionskraven och metoder för verifiering av kraven.

Generella kommentarer

Bygghusetindustrierna konstaterar att Boverkets föreslagna regler för *föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader* har en minskad detaljeringsgrad minskad detaljeringsgrad och att de funktionskrav som nu anges ger förutsättningar för sektorn att arbeta med nya innovativa lösningar. Bygghusetindustrierna är positiva till att omarbetningen av regelverket möjliggör för branschen att ta ett ökat ansvar för kvaliteten och ökade möjligheter till innovation och anpassningar utifrån marknadens behov. Samtidigt ser Bygghusetindustrierna risker med att tillämpningen av reglerna kan komma att variera och att det, i alla fall inledningsvis, kan råda en stor osäkerhet hur reglerna ska tillämpas och verifieras.

I och med att de reviderade byggreglerna innebär en stor förändring för sektorn där sektorn ska tillse att funktionskraven hanteras, genom överenskomna branschstandarder och verifieringsmetoder, är det centralt att tillräcklig tid ges för sektorn att få huvuddelen av detta på plats tills regelverken ska tillämpas skarpt. Den föreslagna implementeringstiden på ett år är för snäv för att sektorn och kommunerna ska hinna utbildas och hitta formen för det nya arbetssättet tillsammans. Även andra aktörer, såsom till exempel SIS, behöver hinna sätta former och bemanna kommittéer osv. Den av Boverket föreslagna implementeringstid på ett år är allt för snäv med tanke på ovanstående. Bygghuset-industrierna anser därför att implementeringstiden behöver förlängas till minst två år.

På EU-nivå pågår flera lagstiftningsprocesser som påverkar byggandet i Sverige, inte minst Bygghusetproduktförordningen (CPR) men även Ecodesign for Sustainable Products regulation (ESPR) och Dricksvattendirektivet (DWD). Dessa kan alla komma att påverka de svenska byggreglerna. Avseende byggreglerna i kapitlet om energihushållning har remissen skjutits fram till nästa år för att invänta fastställande av Direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) och Energieffektiviseringsdirektivet (EED). Eftersom de andra kommande regelverken, CPR, ESPR och DWD, tas fram parallellt med de nya byggreglerna önskar Bygghusetindustrierna ett förtydligande av hur kommande relevanta krav i dessa regelverk är tänkta att omhändertas av byggreglerna.

Boverket har aviserat att vägledning kommer att presenteras samtidigt med att regelverket träder i kraft i juli 2024. Bygghuset önskar ett förtydligande från Boverket om vad vägledningarna är tänkta att omfatta avseende frågeställningar och nivå på information. Detta för att sektorn redan nu ska kunna identifiera vad som behöver omhändertas av sektorn. Det är viktigt att vägledningarna hamnar på rätt nivå så att de inte riskerar att bli för detaljerade och på så vis minska den flexibilitet som regelverket är satt att ge. Samtidigt behövs vägledning i ett antal frågor. Det behövs bland annat vägledning om hur tolkning ska ske av begrepp som *Acceptabelt* och *Oacceptabelt*, vilka används frekvent i regelverket, hur riskbedömningar ska genomföras samt vad som avses med en *Mindre avvikelse*. Bygghuset föreslår att vägledningarna tas fram i nära dialog med sektorn, för att omhänderta de frågor där sektorn ser att förtydligande från myndigheten behövs.

I och med de nya reglerna läggs det på samhällsbyggnadssektorn att ta fram metoder för att verifiera att krav är uppfyllda. Det riskerar att leda till att det även fortsatt kommer att vara upp till enskilda byggnadsnämnder att avgöra om Boverkets krav är uppfyllda eller ej. Detta är ett problem som redan finns idag och som knappast kommer att förbättras i och med de nya reglerna. Bygghuset gör här samma bedömning som Bygghuset om att det behövs en samordnande funktion med mandat, ackreditering eller liknande som kan ge nationellt godkännande för verifieringsmetoder för funktionskrav och med uppgift att övervaka att nationell likriktning av byggnadsnämnders bedömningar uppnås och att motstridiga lokala tolkningar inte tillämpas.

Dagens allmänna råd är tillgängliga utan kostnad och tillgängliga för alla medan det inte är fallet när det gäller standarder. För att alla aktörer i sektorn ska kunna ta del av gemensamt överenskomna verifieringsmetoder behöver SIS-standarder och andra överenskomna dokument framöver vara tillgängliga utan kostnad.

Enligt det ursprungliga regeringsuppdraget och Boverkets slutrapport för regeringsuppdraget ska reglerna enligt den nya regelmodellen vara uppbyggda för att vara bättre anpassade till digital tillämpning. Det pågår ett stort arbete i sektorn med att digitalisera produkt- och miljöinformation. Det är viktigt att digitaliseringen av byggregler görs så att de blir maskintolkningsbara för att möjliggöra automatisk regelkontroll och effektivare informationsutbyte. Bygghuset kan i remissen inte se hur detta har omhändertagits och önskar ett förtydligande om hur detta är tänkt att hanteras.

Bygghuset presenterar nedan mer specifika kommentarer på remissen.

Kommentarer på specifika delar av remissen

Byggmaterialindustrierna presenterar i detta avsnitt mer specifika kommentarer på remissen. Byggmaterialindustrierna konstaterar att ett flertal positiva förändringar har genomförts såsom förändringar avseende ledstång (12 §), utformningen av §34 som nu möjliggör kokkran i enlighet med resten av Europa, att det generella kravet på hållskydd tagits bort. Nedan anges kommentarer på specifika paragrafer och skrivningar:

Kap 2. Uppförande av nya byggnader

Skydd mot brännskador

Värmeinstallationer

~~32 § Lättåtkomliga delar av värmeinstallationer~~ *Delar av värmeinstallationer som är åtkomlig för icke servicepersonal ska ha skydd mot ofrivillig beröring, om installationens funktion och placering medför särskild risk för brännskador. Risken för barnolycksfall ska särskilt beaktas.*

Kommentar: Här behöver paragrafen kompletteras för att särskilja kraven för yrkeshantering.

3 kap. Ändring av byggnader

Avsteg vid ändring av byggnader

1 § Vid ändring av byggnad ska den ändrade delen uppfylla kraven i 2 kap. i denna författning. Avsteg från kraven får dock göras om risken för människors säkerhet vid användning ändå blir godtagbar, och...

*4. byggnadens säkerhet vid användning bara blir **försumbart** bättre om kravet uppfylls.*

Kommentar: Här behövs förtydligande i vägledning om vad som kan anses vara försumbart. Detsamma gäller för 2§ punkt 3. 3.

Beskrivning av förslaget

Avsnitt 5.2.7

I detta avsnitt beskrivs att de tidigare skrivningarna i de allmänna råden till BBR om ekonomisk rimlig livslängd har tagits bort och det överläts nu till Byggherren att avgöra vad som avses med "normalt underhåll" och "ekonomiskt rimlig livslängd". I den kommande Byggproduktförordningen finns höga ambitioner och mål om längre livslängd på byggprodukter. Det är centralt att den nu genomförda förändringen i regelverket inte leder till motsatt ambition. Byggmaterialindustrierna önskar ett förtydligande från Boverket att lång livslängd på byggprodukter, i enlighet med Byggproduktförordningen, ska eftersträvas.

Jenny Svärd

Verkställande direktör

Byggmaterialindustriernas medlemmar

Direktanslutna företag

- Byggelit AB
- Celsa Steel Service AB
- Heidenberg Materials Cement Sverige AB
- Combimix AB
- Derbigum Sverige AB
- Eld & Vatten AB
- Kingspan Insulation AB
- Knauf Danogips GmbH
- Moelven Wood AB
- Nordic Waterproofing AB
- RECOMA AB
- Saint-Gobain Sweden, Weber
- Saint-Gobain Sweden, Gyproc

Medlemsorganisationer som anslutit sina medlemsföretag kollektivt

- Golvbranschen
- IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
- Scandinavian Copper Development Association, SCDA
- Stålbyggnadsinstitutet
- Swedisol
- Svensk Betong
- Svensk Byggplåt
- Svensk Ventilation
- Svenskt Trä
- Sveriges Bergmaterialindustrier
- Sveff- Sveriges Färg och Limföretagare
- TMF, Trä- och möbelföretagen
- VVS-fabrikanternas råd